

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA BONA ADMINISTRACIÓ (SUBVENCIONS)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 19 de novembre de 2024, en el marc de la Sindicatura itinerant al barri de Canyelles - les Roquetes, representants de la Fundació Pare Manel va traslladar una queixa a aquesta Sindicatura en què manifestaven la seva disconformitat amb diversos aspectes de la convocatòria de subvencions per a la promoció de la inclusió dels infants amb discapacitat de l'any 2024 (campanya d'estiu de l'IMPD).

- L'Ajuntament havia subcontractat una empresa (RegioPlus Consulting).
- El 18 de novembre de 2024 aquesta empresa els va requerir que presentessin tot un seguit de documentació que no estava prevista en les bases com a documentació de justificació.
- Els va sorprendre que el termini per atendre aquest requeriment fos de només 48 hores.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD)** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 23 de desembre de 2024 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 13 de gener de 2025 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa la tramitació donada a l'expedient.

CONSIDERACIONS

1. La nova convocatòria de subvencions “Campanya de vacances d'estiu”

El 27 de maig de 2024 l'IMPD va aprovar definitivament les Bases per a la concessió de subvencions, en règim de concurrència no competitiva, a les entitats habilitades, dins de la “Campanya de vacances d'estiu” de l'Ajuntament de Barcelona, per promoure la inclusió dels infants amb discapacitat i amb necessitat de suport intensiu.

La finalitat de la subvenció era promoure i garantir una millora de la inclusió dels infants amb discapacitat i amb necessitat de suport intensiu en el conjunt de les d'activitats oferides dins la “Campanya de vacances d'estiu”.

L'ajut s'adreçava a les entitats organitzadores de les activitats per aplicar la subvenció a un dels àmbits següents:

- Incrementar hores de professionals i/o monitoratge dins l'activitat programada.
- Fer formació especialitzada als i a les professionals.
- Oferir un servei de supervisió i/o orientació per als i a les professionals que fan intervenció directa.
- Millorar l'accessibilitat per dur a terme les activitats.

Les característiques bàsiques de la convocatòria eren:

- Tipus de convocatòria: concurrència no competitiva, fins a esgotar el crèdit pressupostari.
- Import de l'ajut: la quantia màxima que podia percebre cada entitat beneficiària depenia d'uns mòduls en funció del tipus d'activitat i si hi havia pernoctació.
- Pressupost total: 1.710.000 euros
- Període de sol·licitud: de l'1.07.2024 al 19.09.2024
- Beneficiàries: entitats habilitades específicament.
- Ens gestor: Institut Municipal de Persones amb Discapacitat.

L'any 2024 l'IMPD va fer canvis substancials en el disseny de la campanya de subvencions a les entitats habilitades en la “Campanya d'activitats d'estiu” per a la promoció de la inclusió dels infants amb discapacitat.

En els anys anteriors, per donar suport a les entitats, l'IMPD només demanava una factura amb la despesa total del monitoratge extraordinari que havien requerit per a l'atenció dels infants amb discapacitat durant les activitats d'estiu, i aquesta factura estava imputada contra una autorització de despesa genèrica.

A petició d'Intervenció i Secretaria de l'IMPD, es va determinar que aquest procediment no oferia les garanties necessàries per justificar que els fons havien estat aplicats correctament. Per això, per reforçar-ho jurídicament, el 2024 es va dissenyar, per primer cop, la convocatòria de subvenció que ens ocupa.

Aquesta fórmula de subvenció proporciona garanties com la dotació pressupostària prèvia, la cobertura jurídica, la transparència i els criteris objectius d'accés dels infants, i permet conèixer exactament l'objecte de la despesa (monitoratge, formació, etc.) i, a més, fer una avaluació de l'impacte de la subvenció.

Per acompanyar a les entitats en aquest canvi de concepte, l'IMPD va dur a terme diverses accions informatives, mitjançant reunions (presencials i virtuals), una guia de tramitació, assessorament telefònic individual i una bústia de correu electrònic per a dubtes i preguntes.

2. La revisió de la documentació

El motiu principal de queixa és la manera com l'empresa subcontractada per l'Ajuntament va revisar la documentació de la sol·licitud de l'entitat promotora de la queixa, requerint documents que no estaven indicats en les bases i atorgant un termini de només 48 hores per atendre el requeriment.

Quant a la **subcontractació d'una empresa** per a la revisió documental, cal mencionar que és una decisió ajustada a dret dins l'àmbit de competències de l'Administració. L'informe de l'IMPD exposa que, efectivament, per a aquesta convocatòria es va contractar un servei de suport per a la revisió administrativa de vint entitats, i en va resultar adjudicatària l'empresa RegioPlus Consulting. Concretament, l'encàrrec va ser:

- a) Contactar amb les vint entitats.
- b) Sol·licitar-los la documentació justificativa de la subvenció.
- c) Revisar la documentació.
- d) Elaborar un informe de cada una de les entitats amb el resultat obtingut.
- e) Elaborar un informe valoratiu del conjunt de la valoració de les vint entitats.

Quant a la **documentació de justificació**, és pertinent assenyalar que les bases publicades no concretaven els documents exactes que es requerien a les entitats per justificar la despesa imputable a la subvenció. L'empresa va requerir la documentació que va estimar oportuna per tal que l'entitat acredités la realització del projecte. Per això va requerir:

- Contractes; nòmines, i altes i baixes a la seguretat social que s'ajustin al període de contractació dels monitors.
- Llista d'infants inscrits, fulls d'assistència, justificants de pagament de les activitats, nombre de torns d'assistència, i mòduls d'activitat.
- Dades personals de les persones contractades.
- Titulacions de les persones contractades.
- Factures de formació i supervisió amb l'objecte concret.
- Factures d'obres i millores en l'accessibilitat.
- Notificació de les activitats que cal enviar a la Generalitat de Catalunya de forma prèvia i obligatòria.

L'IMPD considera que dit requeriment s'empara en l'obligació general de les entitats de tenir a disposició de l'Administració qualsevol documentació que acrediti les despeses que volen imputar a la subvenció, tal com es preveu en l'article 4.5 de les bases: "La presentació de la sol·licitud implica l'acceptació de les bases i faculta l'ens competent per comprovar la conformitat de les dades que s'hi contenen o es declaren".

També la Llei general de subvencions i la normativa general de subvencions aprovada per l'Ajuntament de Barcelona preveuen l'obligació de proporcionar, en tot moment, la informació que els sigui demanada respecte de la subvenció concedida i sotmetre's a les actuacions de comprovació i control de l'òrgan instructor de l'Ajuntament i d'altres òrgans competents d'acord amb la normativa aplicable.

Finalment, quant al **termini atorgat per donar compliment al requeriment** de documentació, l'informe municipal exposa que prèviament, en concret el dia 8 de novembre de 2024, l'IMPD va informar totes les entitats habilitades en la campanya d'estiu que l'empresa RegioPlus Consulting col·laboraria amb l'IMPD en el procés de justificació documental i que, si fos necessari, es posarien en contacte amb les entitats per ampliar la informació relativa al procés de justificació.

En el cas concret de l'entitat promotora de la queixa, va ser el dia 18 de novembre de 2024 quan l'empresa contractada va sol·licitar una determinada justificació documental. Segons l'IMPD, l'intercanvi d'informació es va iniciar el dia 18 i va acabar el 25 de novembre de 2024, que era la data límit que l'IMPD tenia per revisar tots els expedients i poder publicar a temps la resolució provisional.

En aquest sentit, hem de recordar que **el termini general per a requeriments d'esmena previst tant en la normativa específica de subvencions com en la general en matèria administrativa és de deu dies**, i és evident que aquest termini no es va respectar en el cas que ens ocupa. De fet, en el correu de 18 de novembre de 2024 (a les 17.56 hores) es mencionava, com a data màxima, el 21 de novembre de 2024, cosa que dona, a la pràctica, un termini de poc més de tres dies.

Com que és la primera convocatòria d'aquest tipus, l'informe de l'IMPD també exposa les dificultats i els **punts de millora que han detectat i que tindran en compte en properes convocatòries**, com, per exemple:

- Publicar la subvenció amb més antelació.
- Simplificar els documents annexos que han d'emplenar les entitats.
- Concretar, de forma exacta, la documentació que s'exigirà (com en qualsevol altra subvenció de l'Administració pública).
- Aclarir encara més l'obligatorietat de tenir tota la documentació a disposició de l'Administració.

Cal tenir present que les subvencions suposen una despesa important del pressupost públic i, per la seva condició de cabals públics, són objecte d'un seguit de garanties que inclouen un seguiment i un control de l'execució de la despesa pública. Per això, cal que les administracions s'assegurin que l'activitat subvencionada es duu a terme d'acord amb els paràmetres establerts, que es compleix la finalitat perseguida i que s'hi apliquen els fons rebuts.

Ara bé, aquest **control ha de ser compatible amb el dret a la bona administració**. En aquest sentit, aquesta Sindicatura va dur a terme una actuació d'ofici¹ per identificar aspectes de millora respecte de la convocatòria general que es convocava cada any. El nostre pronunciament va concloure que l'Ajuntament de Barcelona havia d'implementar alguns canvis de millora per simplificar i desburocratitzar els procediments de subvencions.

La bona administració com a dret i principi està recollida implícitament en l'articulat de la Constitució espanyola, principalment en l'article 103, quan es refereix als principis d'actuació de l'Administració: l'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb sotmetiment ple a la llei i al dret.

¹ https://www.sindicaturabarcelona.cat/wp-content/uploads/202401_AO-convocatoria-subvencions-entitats-petit-format.pdf

Els principis de bona administració i d'eficàcia dels serveis públics, també recollits en l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, impliquen disposar d'una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat i respecti, alhora, els drets i els interessos legítims de la ciutadania, i que sigui capaç de resoldre els problemes d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, en l'article XXIII, en referència a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, indica que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat no ha estat ajustada a dret pel que fa al termini per presentar la documentació, tot i que amb les mesures identificades en l'informe municipal es guanyarà en eficàcia per a properes convocatòries.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat** que tingui en compte les millores detectades per a convocatòries futures.
- **Recordar a l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat** que té l'obligació d'atorgar un termini mínim de deu dies perquè les entitats puguin aportar qualsevol informació que els sigui requerida.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.